

İKİ DAMLA YAŞ

1973

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Raşit Bey Elli yaşın üstündedir. Nuriye Hanım ile yirmi iki yıllık evlidir. Resmi dairede çalışmaktadır. Marika isimli genç, güzel Rum bir metresi vardır.

Nuriye Hanım Raşit Bey ile olan evliliğinden iki oğlu, bir kızı vardır. Selim, Naciye genç çocuklardır ve en küçükleri Cevat 9 yaşındadır. Nuriye Hanım ev hanımıdır.

Salih Bey Safiye Hanım ile evlidir. Karısını, Eftimya isimli Rum bir kadınla ile aldatmaktadır. İçkiye düşkündür. Karısına sürekli yalanlar söyleyerek onu kolaylıkla kandırmaktadır.

Safiye Hanım Kocasını Salih Bey'e çok düşkündür. Kocasını ile birlikte annesi Şefika Hanım'ın evinde yaşamaktadırlar.

Şefika Hanım Şefika Hanım'ın dul olduğu anlaşılmaktadır. Damadını hiç sevmemektedir. Kızının kocası karşısındaki tavırlarını da sürekli eleştirmektedir. Nuriye Hanım ile komşudurlar. Lütfiye isimli ahretliği de onlarla kalmaktadır ve ev işlerinde onlara yardım etmektedir.

ÖZET

Raşit Bey ve Salih Bey eşlerini, Marika ve Eftimya isimli genç, güzel kadınlarla aldatmaktadırlar. İş yerlerinden toplu maaş çekerek onlara ev tutmuşlardır. İkisi de sürekli içki içen, yalan söyleyen, hovardalık yapan ve aileleri ile ilgilenmeyen yakın iki arkadaştır. İlk olarak Nuriye Hanım kocasının onu aldattığını öğrenir. Eve sarhoş gelen kocasından hesap sorar. Kendisini dövmeye kalkan kocasına da çocukları ile bir olup karşı gelir. Fakat gecenin sonunda silah çekerek onları tehdit eden Raşit Bey, o gece ailesini terk eder ve metresi ile yaşamaya başlar. Fakat konuşma sırasında sarhoşluğun etkisiyle Salih'in de metresi olduğunu, ikisinin metreslerine tuttukların evlerin yan yana daireler olduğunu ve bu dairelerin adreslerini ağzından geçirir. Nuriye Hanım, Safiye ve Şefika'ya öğrendiklerini anlatır fakat Safiye kocasına inanmakta ısrar ederek söylenenlere inanmaz. Sonraki günlerde Marika'nın kız kardeşinin nişanının olduğu gün, Raşit Bey ve Salih Bey'in aileleri nişanı basar. Nişanda tartışma çıkar ve bu yüzleşme sonrası eve dönmeyi reddeden Raşit ile ailesinin bağları tamamen kopar. Çok zor günler geçirirler. Para sıkıntısı yaşarlar ve Cevat hastalanarak bakımsızlıktan ölür. Birkaç yıl sonra Selim ve Naciye iş bulur ve ekonomik olarak rahatlarlar. Anneleri ile beraber güzel bir daireye çıkarlar. Raşit Bey ve Salih Bey'in ise işleri bozulmuştur. İş yerlerinden aldıkları paraları ödeyememiş ve metresleri ile araları bozulmuştur. Salih Bey borçları yüzünden hapse girer fakat pişman olduğuna karısını inandırır. Karısı sürekli onu ziyaret ederek ona para vermeye devam eder ve kocasının çıkacağı günü bekler. Raşit Bey ise metresi tarafından sürekli aldatılır ve bir gün felç geçirir. Kimsesiz ve felçli olarak sokakta kalır ve devlet çocuklarına ulaşır. Raşit Bey, yatalak olarak son günlerini Nuriye'nin bakımı ve aşağılanmaları altında geçirir ve ölür.

ÖYKÜ

Şefika Hanım'ın ziyareti Nuriye Hanım, akşam saatlerinde kocasının eve dönmesini bekliyordur. O gelmeden yemek yerlerse huzursuzluk çıktığından, kocası meyhaneden dönmeden masayı kurmaz. Çocukları acıktıkları için söylenir. Şefika Hanım o sırada evlerine gelir. Kızı sancılanmıştır, konyak iyi geldiği için komşusundan istemeye gelmiştir. Bu sırada aralarında kısa bir sohbet gelişir. Nuriye Hanım kocasını, Şefika Hanım damadını çekiştirir. Salih Bey, Raşit Bey'in metres tuttuğunu, metresinin çok genç ve güzel olduğunu, altı aylık maaşını kırdırarak ona ev tuttuğunu sarhoşken ağzından kaçırmıştır. Nuriye Hanım son zamanlarda çektikleri ekonomik sıkıntıların nedenini anlar ve kahrolur. Bu durumla yüzleşmeden bir dakika bile beklemeyeceğini söyler.

Raşit Bey ve ailesinin kavgası Şefika Hanım gitmiştir. Bir süre sonra Raşit Bey gelir ve karısı öğrendiklerini yüzüne vurur. Kocasını ona saldıracakken çocukları engel olur ve onu tehdit ederler. O sarhoştur ve ailesi ondan daha kalabalıktır. Raşit Bey, sinmiş gibi yapar ve ne istiyorlarsa kabul

ettiğini, değişeceğini söyler. Nuriye, her ay maaşını ona getireceğini, ondan harçlık alacağını, işten çıkar çıkmaz eve geleceğini, içmeyi bırakacağını fakat kendisinin aldıklarına, misafirlerine karışmayacağını söyler. Ev idaresini kendisi üstlenmek ister. Oğlu Selim, eve istediği saatte girip çıkmayı, spor masraflarının öncelikle karşılanmasını, evleneceği kıza ve zamana kendisinin karar vermeyi istediğini söyler. Kızı Naciye, dans kursuna yazılmayı ve dans kıyafetleri alınmasını ister. Artık kızlar taliplerini bu şekilde buluyordur. En küçük oğlan Cevat ise istediği yiyecekleri sayar ve istedi kadar sokakta oyun oynamayı ve harçlık almayı talep eder. Raşit, sakince herkesi dinler. Son kez cebindeki içki şişesini kafasına dikerek vedalaşmak ister. İçtikçe delirir. O an cebinden tabanca çıkarır. Hepsini sıraya dizer. Onu parası için kullandıklarını ve önemsemediklerini söyleyerek onlarla ilişkisini kestiğini söyler. Evini terk eder ve metresi ile yaşamaya gider.

Safiye aldatıldığına inanmaz Nuriye Hanım ertesi gün komşularının yanına gider. Şefika ve Safiye'ye, kocasının kavga sırasında ağızından kaçırdıklarını söyler. Salih de metres tutmuştur. Raşit ve o aynı apartmanda metreslerine daire kiralamışlardır. Safiye, söylenenlere inanmaz. Kocasını itiraf ederse inanacağını söyler. Salih ise sarhoştur. Eve geç gelmiştir. Onu zorla uyandırır ve salona getirir. Fakat Salih alkolün etkisiyle koltuğa yatar ve sayıklamaya başlar. Metresinin ismini ve tuttuğu evin kira borçlarını sayıklar. Şefika ve Nuriye, bu söylenenleri kanıt gösterse de Safiye inanmamaya devam eder, kocasını uyandırıp hesap sorar. Salih, onları kandırmak için bilerek öyle konuştuğunu söyler ve karısını aldatıldığını inkâr eder. Safiye ona inanır ve Nuriye ile Şefika'yı tersler.

Marika'nın kız kardeşinin nişan töreni Bir sonraki günlerde Marika'nın kız kardeşinin nişan töreni vardır. Gelen davetliler ve Raşitler arasında aldatılma ve ilişkiler üzerine sohbet yaşanır. Evlenmeden birlikte yaşayan ve evli olup birbirini serbest bırakan birer çift de bu sohbe katılır. Evli olanlar zaman zaman birbirini aldatmış ama görmemezlikten gelmiştir. Uzun ve huzurlu ilişkinin formülünün bu olduğunu iddia ederler. Raşit ve Salih'in eşleri de bu sohbetlerin konusu olur. Marika'nın kız kardeşi ise bu konulardan rahatsızdır. Kocasının da ileride metres bulmasını istemiyor, bu konuda rahat konuşan kocasını arada birkaç vuruşla uyarıyordu. Tören yapılır. Raşit, baldızına pahalı bir bilezik hediye etmiştir. Herkes içinin etkisiyle iyice gevşer. Aralarında küçük bir tartışma da yaşanır ama Raşit ve Salih duruma zamanında müdahale ederek ortalığı yatıştırır.

Raşit ve Salih'e yapılan baskın Nişan töreni devam ederken içeriye alınmamalarına rağmen Salih ve Raşit'in ailesi töreni basar. Onlara ve metreslerine hakaret ederler. Nuriye, parasız kaldıklarını, küçük oğullarının hasta olduğunu söyledikçe Raşit kendisini evin babası, kocası değil de para için kullanılan biri olarak gördüklerini söyler ve acımasızca onları kovar. Cevat'ın hastalığını önemsemez. Karısına hakaretler ederek, Marika'nın güzelliğini över. Salih ise karısından saklanmaya çalışır ama başarılı olamaz. Metresi ve karısı atışır. O ise arada kalarak fazla ortaya çıkmamaya çalışır. Saliha, pişman olup geri dönerse onu affedeceğini söylese de Salih metresinin yanında buna cesaret edemez. Selim, artık daha fazla orada kalmalarının iyi olmayacağını anlar ve kendilerinin ahlaksız ortama yakışmadığını söyleyerek annesini, kız kardeşini, komşu kadınları kollarından birer birer çeker ve dışarı çıkarır. Raşit'i de babalıktan reddederler.

Nuriye Hanım ve çocuklarının yoksullukları Nuriye Hanım ve çocukları iyice yoksul bir hayat sürmeye başlarlar. Nuriye ve Naciye, el işi yaparak para kazanmaya çalışır ama saatlerini harcayarak ortaya çıkardıkları üründen çok az para kazanabiliyorlardır. Cevat, hastalanmıştır ve yoksul hayatlarına dayamayıp gıdasızlıktan ölmüştür. Nuriye, onun kurtulduğunu düşünüyor, çocuğundan bahsedenken ağlıyordur. Bir yandan da Selim'i bekliyorlardır. Eskiden kalma, kıymetli sayılan şalını satması için onu göndermiştir. Ana kız böyle konuşurken bakkalın karısı evlerine gelir. Birikmiş borçlarını için söylenir. Bir buçuk senedir sürekli borç yazdırıyorlardır. Ellerinde ne kadar para varsa borçlarının bir kısmını kapatmalarını ister. Para yok dedikçe de inanmaz. O sırada Selim gelir ve kavgaya müdahil olur. Benzer konuşmalar onların arasında da geçer. Gerçek az sonra anlaşılır. Bakkal'ın karısı, Selim'in şal satmaya gittiğini öğrenmiştir. Komşunun oğlu Selim'i görmüş, takip etmiştir. Selim kadının söylediği hakaretlere dayanamaz, ne kadar para varsa kadının yüzüne atar ve yine beş parasız kalırlar. Bir iki lirasını onlara bırakmasını isteyen Nuriye Hanım ise kadın tarafından terslenir. Kadın evden çıkarken kapıda kasap, ekmekeçi ve zerzevatçı da belirir. Herkes paranın haberini çabucak almıştır ama geç kalmışlardır.

Şefika Hanım'ın anlattıkları Bir zaman sonra Nuriye Hanım ve çocukları feraha kavuşurlar. Selim, bir tüccarın yanında işe başlamıştır. Naciye ise daktilocu olmuştur. Patronları onlardan, onlarda patronlarından memnundur. Lüks olmayan, temiz, güzel bir dairede oturmaya başlamışlardır. Şefika Hanım, Nuriye'yi ziyarete gelir. Evi için hayırlı olsun der. Nuriye Hanım hiçbir şey duymamıştır ama

Şefika, Salih ve Raşit hakkındaki son dedikoduları onunla paylaşır. Damadı para yemeye devam etmiş ve borca batmıştır. Parası bitince de metresi onu kovup başkasıyla olmaya başlamıştır. Sonunda Salih, yedi yıl hapse mahkûm olmuştur. Kızı Safiye ise kocası için ağlayıp duruyordur. Raşit Bey ise birkaç kez metresini başkalarıyla basmıştır. Rakiplerine silah çekmiş, polis gelip olaya el atmıştır. Marika ile artık hiç geçinmiyorlardır. Raşit, çok hırslanmış ve felç geçirmiştir. Nuriye Hanım kocasının adını duymak bile istemez. Onlara beddua ederek konuyu kapatır.

Selim ve Naciye'nin ikna çabaları Şefika ve Nuriye Hanım sohbet ederken, Selim ve Naciye eve gelir. Söylemeye çekinirler ama annelerinden bir ricaları vardır. Annelerinden, babaları için af ve merhamet dilemeye gelirler. Nuriye Hanım sinirlenir. Onara yaptıklarını ve ölen kardeşlerini hatırlatır. Selim olanları unutmadıklarını, durumlar değişince duruma ayak uydurmak gerektiğini söyler. Şefika Hanım çocukların merhametine övgüler yağdırır. Naciye babasının onlara çektirdiklerinin karşılığını bulduğunu söyler. Selim de babasının kötü günlerinde iyilikle karşılık verince onu daha kötü durumda bırakacaklarını söyler. Raşit'in son durumunu anlatır. Raşit, felç geçirmiştir. Eli ayağı tutmuyor, konuşamıyordur. Metresi bırakıp kaçmıştır. Apartman sahibi birikmiş kiralara alamayacağını anlayınca babalarını o haliyle sokakta bırakmıştır. Babası da görevini kötüye kullanarak çok para yemiş, suçlu bulunmuş ama sağlığı el vermediği için cezaevi onu kabul etmemiştir. Hastaneler de almıyordur. Üç gün ahırda yatmıştır. Sonunda belediye ailesini araştırıp çocuklarına ulaşmıştır. Babaları şimdi sedyeye evin önüne getirilmiştir. Nuriye Hanım'ın siniri geçmez. Çırpınmaya başlar. Elalemin en dediğinin umurunda olmadığını söyler. Çocuklarına durumu kabul ettiremeyince onunla aynı evde yaşamayacağını söyleyerek evden ayrılmaya karar verir. Çocuklar izin vermez. Selim, en sonunda bu işi onların keyfiyetlerine bırakmayacaklarını, hükümetin babalarını onlara zorla kabul ettireceklerini söyler. Şefika Hanım araya girer. Nuriye'ye hak verir ama çocukların zor durumda kaldığını, onları yalnız ve zor durumda bırakmamasını tembihler.

Nuriye Hanım'ın kızgınlığı Nuriye Hanım, Raşit'in bodrumda kalmasına izin verir. İstemeye istemeye Raşit ile ilgilenir. Raşit bakımsız, rutubetli bir odada kalıyordur. Tekerekli ve ortası tuvalet ihtiyacı için delik bir oturaktadır. Nuriye Hanım odaya girer. Raşit'e aşağılayıcı hitaplarda bulunur. Raşit'in susadığını ve sürahiye işaret etmeye çalıştığını anlar ama vermeyeceğini, içtikçe çişini yaptığını ve kokudan yanına yaklaşılmadığını söyler. Metresi ile ilgili iğneleyici laflar söyler. Şefika Hanım'da yardım için hocaya gitmiştir, okunmuş su getirecektir. Nuriye Hanım'ın inancına göre, bu suyu içirince Raşit ya iyileşecek ya da ölecektir. Ondan kurtulmak istiyordur. Şefika Hanım gelir ve Nuriye kapıyı açmaya gider. O sırada Raşit suya uzanmak isterken oturağını devirir. Yere düşer. Lazımlıktaki sular dökülür. İçeri giren kadılar şaşırır. İki birlikte ortalığı temizlerler. Raşit'i yerine oturturlar. Nuriye Hanım, her yeri kirlettiği için Raşit'in sırtına birkaç kere vurur.

Şeyhten getirilen su İki kadın bir süre dertleşirler. Şefika Hanım'da hala damadından çektiğini söyler. Kızı ellerinde ne kadar para varsa kocasına götürüyor, o da metresine veriyordur. Gardiyanlar anlatmıştır ama kızı hala kocasını savunuyor, anlatılanlara inanmıyordur. Bu konuşulanlar Raşit'in hoşuna gitmiş gibi görünür. Kadınlar sinirlenir. Şefika'nın getirdiği suyu içirme vakti gelmiştir. Bir tanıdığının on yıl yatalak şekilde yaşayan babası, bu sudan içmiş ve üç gün yaşayamadan ölmüştür. Şeyh Efendi'nin okuyup üflediği ve tükürdüğü bir sudur. Şefika Hanım, hangi duaların okunup, nasıl bir ritüelle suyu içireceklerini Nuriye'ye anlatır ve abdest almak için odadan çıkar. Raşit Bey garip sesler çıkarır. Ölmek istemiyor gibidir. Nuriye söylenir. Oğlu açlıktan ölürlen baldızına aldığı pahalı bilezikten bahseder. Suyu içirmeye çalışır ama başarılı olamaz. Şefika'dan yardım ister. Birisi adamın ağzını iki taraftan açık tutar ve diğeri suyu ağzına döker. Zorla suyu içirirler.

Raşit'in ölümü Selim ve Naciye, babasının kaldığı odaya girmiştir ve yerde hareketsiz yattığını görmüştür. Hekim çağırmaya gideceklerken annesi çocukları durdurur. Kendisinin Azrail'e yalvararak öldürttüğü adamı diriltmeye mi çakıştıklarını sorar. Selim, annesinin sözlerini eleştirir. Her ölünün saygıyı hak ettiğini söyler. Nuriye ise, Raşit'in bu sonu çoktan hak ettiğini, hayatta yaptıklarının şu an yüzüne vurmuş görüldüğünü savunur. Aralarında yaşanan bu tarz konuşmalardan sonra, Naciye her ne olursa olsun değişmeyen bir durumun olduğunu iddia eder. Babasının ölümüyle Nuriye dul, çocuklar da yetim kalmıştır. Nuriye Hanım'ın gözünden iki damla yaş akar. Selim bu iki damla yaşın babasının bütün günahlarını yıkadığını söyler ve annesinin onu affedip affetmediğini sorar.

TEMALAR

İhanet/Adalet Karısına ihanet eden ve ailesini terk ederek metresi ile yaşamaya başlayan Raşit Bey, yaptıklarının ve ailesine çektirdiklerinin bedelini yaşamının son zamanlarında başına gelen trajik

olaylarla ödemektedir. Öyküye göre hayatın kendi içinde bir adaleti vardır. Herkes hak ettiği şekilde yaptıklarının ve seçimlerinin karşılığını almaktadır.

Ahlak/Yozlaşma Öyküde, ahlaklı olmak yozlaşmış insanlar tarafından küçümsenmektedir. Yozlaşmış insanları temsil eden kesimin sadakatsiz, faydacı ve ahlaki değerleri olmayan kişiler olduğu görülür. Onlara göre kendi yaşam tarzları, huzurun, mutluluğun ve rahatlığın tek yoludur. Raşit ve Salih, ahlaki temsil eden aileleri yerine, yozlaşmanın yaşandığı tarafta olan metreslerini tercih ederler. Tercihleri ise onları hastalık, sefalet ve mahkûmiyet ile devam eden bir yaşama götürür.

KARAKTER ANALİZİ

Nuriye (Kızgın)

Karakter Nuriye, kocası tarafından mağdur edilen ve aşağılanan bir karakterdir. Sadık ve namuslu bir kadındır. Raşit yüzünden çok zor günler geçirmiş ve acılar çekmiştir. Bu sebeple ona çok kızgındır ve adını bile duymaya tahammülü yoktur. Kocasına karşı elinden geldiğince suskun kalmamaya çalışmıştır. Raşit'in onun bakımına muhtaç kaldığı günlerdeki tavırlarından, kindar ve intikamcı olduğu söylenebilir. Nuriye, çocuklarına düşkündür ve kanaatkâr olduğu görülür. Müslüman'dır ve dualara sığındır. İlahi adalete inanır.

Aktivite Nuriye ev hanımıdır. Kocasının eve ayırdığı bütçeyle evi geçindirmeye çalışır. Raşit onları terk ettiğinde de çocukları ile birlikte olmaya ve elinden geleni yapmaya devam eder. Yoksul oldukları dönem el işi yaparak az da olsa para kazanmaya çalıştığı anlaşılır. Şefika Hanım ile arkadaşlıklar. Sık sık dertleşip, birbirlerini desteklerler.

ÖRNEK ANILAR

İnançlı/Kızgın Nuriye Hanım kızıyla dertleşir. Cevat'ın ölümü, Raşit'in yaptıklarını konuşurlar. Nuriye, Raşit'in son nefesini verirken içeceği suyu onun içirmesine muhtaç olması için dua eder. Kızı ise umutsuzdur. Açlık yüzünden babalarından önce öleceklerini düşünüyordur. Nuriye olanlar karşısında inancına tutunur. "Ne bilirsin kızım. Rabbim büyüktür, dünyada neler olmaz."

Fedakar/Tedbirli Nuriye, çocukları ile yoksul günlerinde el işi yaparak, eşyalarını satarak para kazanmaya çalışır. "... Bana büyük ninemden kalmıştı. Ufak bir parça ama değerli cinsten acem şalı imiş... Bir gün lazım olur diye ölümlük dirimlik için saklıyordum. İşte o da çıktı elimizden."

Kindar/kızgın Nuriye kocasına karşı çok öfkeli. Raşit'in yatalak hali karşısında yumuşamaz ve ondan adeta intikam alır. "Artık vücudun kimildanıyor, dilin söylemiyor. Kimseye derdini anlatamazsın... Benim insafıma kaldın. Sana eziyet etmek Allah'a ibadet yerine geçer." "Vallahi harareten çatlasan vermem. Yukarıdan içiyorsun aşağıdan musluk gibi gidiyor... Pis herif, kokudan yanına varılmıyor."

Raşit Bey (Ahlaksız)

Karakter Raşit, kendinden çok genç bir kadına tutulur, karısına ihanet eder ve ailesine karşı sorumluluklarını yerine getirmeyerek bencil davranışlar sergiler. En sonunda da tercihini metresinden yana kullanarak karısı ve çocuklarını terk eder. Küçük oğlunun hastalığını, ailesinin yoksulluğunu önemsemez. Olaylar karşısındaki tutumuna bakarak duyarsız, sorumsuz, sadakatsiz ve umursamaz birisi olduğunu söylemek mümkündür. Olumsuz özellikleri ile ön plana çıkan bir karakterdir. Karısına hakaret ederek metresine övgüler yağdırarak güzelliğe önem verdiğini belli eder. Ailesine her zaman kaba davranır. Marika ve onun çevresine karşı ise daha özenlidir.

Aktivite Sık sık meyhanede içki içtiği, alkol kullanmayı sevdiği söylenebilir. Devlet dairesinde çalışmaktadır. Kadınlara düşkündür. Metresi ile kullanmak için sürekli borçlanır. Sonunda ceza alır ama o dönem felçli olduğu için hapis haneye atılmaz. Ömrünün sonunda, ailesi yerine metresini seçmesinin ve acımasız davranışlarının bedelini öder. Sağlığını kaybeder ve ailesinin bakımına muhtaç olur.

ÖRNEK ANILAR

Duyarsız/Kaba/Sorumsuz Raşit, küçük oğlunun beslenememe yüzünden tehlikeli hastalığa yakalandığını ve ölmek üzere olduğunu duyunca umursamaz davranır ve “Darısı başınıza...” diyerek acımasız bir yorumda bulunur. Karısını aşağılar ve ailesini bir kez daha reddeder. “... Bakınız şu levent gibi karıya, bir de annenize göz atınız. Tabiatın bu şaheseri dururken o kartalozla yaşanabilir mi? Salih de aynı durumdadır. Kaynanasının edepsizliğinden çekindiği için gürültü olmasın diye ses çıkarmıyor... Bu işe polis, jandarma karışmaz. Bir daha söylüyorum, haydı bakayım, çekiniz arabanızı...”

Alkole düşkün/Sorumsuz Raşit, ailesinin ona hesap sorması ve baskı altına alması durumundan onlara silah çekerek kurtulur. Alkollüdür ve suçlu olmasına rağmen kendisini haklı görüyordur. “O patlayacağı zamanı bilir. Karşımda işte böyle terbiyeli maymun gibi titreşiniz de, babalık nüfuzumun üzerinizdeki etkisini görerek göğsüm kabarsın... Hele biraz daha motora kömür atalım... (Şişeyi kafasına diker)”

Tutarsız/İki yüzlü Metresinin nişan töreninde davetlilerden bir kadın ve erkek arasında tartışma yaşanır. Raşit, tokat yiyen erkek davetlinin kadına karşılık vermesini engeller ve onu eleştirir. Hâlbuki herkes ailesine karşı daha da kötü şekilde muamele ettiğini duymuştur. “Ne yapıyorsun Mösyö Fortino? Yirminci asırda yaşadığını unuttun mu? Kadına el kalkar mı?”

Safiye (Saf)

Karakter Safiye, kolay kandırılan bir kadındır. Kocasından aldatılmasına rağmen her seferinde ona inanır ve aldanır. Salih'e çok düşkündür. Onun hatalarını sürekli affettiği görülür. Saf ve cahil olduğu söylenebilir. Bu özellikleri eşi ile ilgili mantıksız davranmasına sebep olmaktadır. Pasif bir karakterdir.

Aktivite Annesi ile birlikte oturan Safiye, ev hanımıdır. Kocasının içkiyi bırakması için birçok yol denemiştir. Sosyal hayatı veya zevkleri ile ilgili bilgi yoktur. Fakat kocasına çok düşkün olduğu görülür. Annesine karşı sürekli kocasını savunur.

ÖRNEK ANILAR

Cahil Safiye ve annesi, Salih'i içkiden vazgeçirmek için türlü yollar denemişlerdir ve işe yarayacağına inanmışlardır. Fakat başarılı olamamışlardır. Şefika Hanım, yaptıklarını Nuriye Hanım'a anlatır. “Damadı içkiden soğutmak için yapmadığımız kalmadı Dilenci çanağından çalınmış para ile rakı aldık içirdik. Rakı koymazdan önce şişeye köpek tersi tütsüsü verdik, içirdik. Birkaç damla yeni doğmuş çocuğun çişini karıştırınız dediler, onu da yaptık... Salih Bey'in içkiye düşkünlüğü kesilmedi, arttı.”

Affedici Safiye, kocasının kendisini aldatmasını affetmeye hazırdır. Fakat Salih onu umursamaz. Salih'in sadakatsizliğine ve umursamazlığına rağmen Safiye'nin her zaman onu affettiği ve ona inandığı görülür. “Salih... Salih... Bu adamı kendine vekil mi tuttun? Niçin öyle değil diye yalanlamıyorsun? Bir defa şeytana uymuş olabilirsin... Pişmanlık getir, seni affedeyim.”

Saf/Kolay inanan/Kocasına düşkün Şefika Hanım, Nuriye Hanım ile dertleşir. Kızının saflığı ve kocasına düşkünlüğü karşısında çaresizdir. “Kızımın gönlü, Rabbim vermesin çok arsızdır. Bir türlü kocasından vazgeçmiyor... Bütün gün cezaevine taşınıyor. Para, yemek, temiz çamaşır götürüyor... Dedim ya, benim kızım hiç hicran bilmez. Herif güya yaptıklarına pişman olmuşmuş da, nedametinden ağlayıp duruyormuş. Hapisten çıkarsa pek sadık bir koca olup ettiklerini unutturmaya çalışacakmış.”